

07.01

Εγώ σε συναυλία;

Ευθύς και Πλάγιος Λόγος • Ρόλος του ρήματος στην πρόταση

Λίγα λόγια για το κείμενο

Η αφήγηση ενός προσώπου που συμμετείχε στην οργάνωση και πραγματοποίηση μιας συναυλίας μοντέρνας μουσικής.

Στο μάθημα αυτό
θα μιλήσουμε για:

- 1 τον ρόλο του ρήματος στην πρόταση.
- 2 το υποκείμενο και το αντικείμενο του ρήματος.
- 3 τα μεταβατικό και τα αμετάβατα ρήματα.

Είδος κειμένου:

Λογοτεχνική αφηγηματική περιγραφή.

Κύριο θέμα:

Μια συναυλία μοντέρνας μουσικής, έτσι όπως την αφηγείται λεπτό προς λεπτό ένας από αυτούς που συμμετείχαν στην οργάνωση και την πραγματοποίησή της.

ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗ Ο ρόλος του ρήματος στην πρόταση

Ρήματα λέγονται οι λέξεις που φανερώνουν πως ένα πρόσωπο, ζώο ή πράγμα είτε ενεργεί (κάνει κάτι) είτε παθαίνει κάτι είτε έχει μια ιδιότητα, ένα χαρακτηριστικό (είναι κάτι) είτε βρίσκεται σε μια κατάσταση.

Π.χ.

- ▶ Ο πατέρας **οργώνει** το χωράφι. (κάνει κάτι)
- ▶ Ο πατέρας **πληγώθηκε**. (παθαίνει κάτι)
- ▶ Ο πατέρας **είναι γεωργός**. (έχει ιδιότητα, είναι κάτι)
- ▶ Ο πατέρας **ξεκουράζεται**. (βρίσκεται σε κατάσταση)

Το υποκείμενο του ρήματος

Υποκείμενο είναι η λέξη που φανερώνει ποιος ενεργεί (κάνει αυτό που δηλώνει το ρήμα), ποιος παθαίνει αυτό που δηλώνει το ρήμα, ποιος είναι κάτι ή ποιος βρίσκεται στην κατάσταση που δηλώνει το ρήμα.

Επομένως, για να βρούμε το υποκείμενο του ρήματος ρωτάμε ποιος / ποιοι κάνει / κάνουν, παθαίνει / παθαίνουν κ.λπ. αυτό που δηλώνει το ρήμα της πρότασης.

Πρόταση	Υποκείμενο	Ρήμα
Το παιδί τραγουδάει.	→ Ποιο τραγουδάει;	→ τραγουδάει
Οι θεατές χορεύουν.	→ Ποιοι χορεύουν;	→ χορεύουν
Εκείνη έφυγε.	→ Ποια έφυγε;	→ έφυγε

- Το ρήμα είναι το πιο βασικό στοιχείο μιας πρότασης – χωρίς ρήμα δε σχηματίζεται πρόταση ή, για να είναι σωστή, πρέπει οπωσδήποτε να έχει ρήμα.
- Παρ' ότι το ρήμα είναι το πιο βασικό στοιχείο μιας πρότασης, μπορεί να έχουμε πρόταση χωρίς ρήμα. Τέτοια πρόταση ονομάζεται **ελλειπτική**: το ρήμα λείπει επειδή εννοείται εύκολα από το συνολικό νόημα.

Λοιπόν, έτοιμος; (εννοείται το ρήμα **είσαι**)

Προσέχουμε

Όταν έχουμε μια μεγάλη φράση (περίοδο λόγου) στην οποία υπάρχουν πολλά ρήματα, πρέπει να ξέρουμε ότι όσα ρήματα υπάρχουν, τόσες προτάσεις έχουμε.

π.χ. Το παιδί **έπεσε** και **χτύπησε** το γόνατό του.

1ο ρήμα

2ο ρήμα

(Εδώ υπάρχουν δύο ρήματα: έπεσε - χτύπησε, άρα έχουμε δύο προτάσεις: Το παιδί έπεσε – χτύπησε το γόνατό του.)

Το ρήμα δίνει ζωή στις λέξεις! Μάθε να το αναγνωρίζεις και θα καταλαβαίνεις καλύτερα κάθε πρόταση!

Το υποκείμενο και το αντικείμενο του ρήματος

Πώς βρίσκουμε το αντικείμενο ενός ρήματος

Για να βρούμε το αντικείμενο ενός ρήματος, κάνουμε την ερώτηση **τι** (ή **ποιον / ποια / ποιο**).

Π.χ. Ο Γιάννης διαβάζει το γράμμα.

Ερώτηση: Τι διαβάζει;

Απάντηση: το γράμμα → αντικείμενο.

Αντικείμενο είναι η λέξη που δηλώνει το πρόσωπο, το ζώο ή το πράγμα στο οποίο πηγαίνει (μεταβαίνει) η ενέργεια του ρήματος. Έτσι, το αντικείμενο αποτελεί συμπλήρωμα της έννοιας του ρήματος.

Θυμόμαστε!

- **Μεταβατικά ρήματα** είναι όσα παίρνουν αντικείμενο (π.χ. γράφω, βλέπω, διαβάζω).
- **Αμετάβατα ρήματα** είναι όσα δεν παίρνουν αντικείμενο (π.χ. τρέχω, κοιμάμαι, γελάω).

1 Βρες το υποκείμενο και το αντικείμενο

Υπογράμμισε το υποκείμενο με μπλε και το αντικείμενο με κόκκινο χρώμα. Αν δεν υπάρχει αντικείμενο, γράψε «-».

Πρόταση	Υποκείμενο	Αντικείμενο
1 Το συγκρότημα έπαιξε υπέροχα.		
2 Οι θεατές χειροκρότησαν θερμά.		
3 Εγώ φωτογράφιζα τη σκηνή.		
4 Η Μαρία τραγουδάει όμορφα.		
5 Ο ήχος ακούγεται δυνατά.		
6 Ο τραγουδιστής ευχαρίστησε το κοινό.		
7 Εμείς ετοιμάζαμε τα φώτα.		
8 Η συναυλία τελείωσε αργά.		

2 Μεταβατικό ή αμετάβατο;

Γράψε **Μ** για μεταβατικό ή **Α** για αμετάβατο δίπλα σε κάθε ρήμα.

1. διαβάζω	6. γράφω
2. τρέχω	7. γελάω
3. βλέπω	8. ακούμε
4. κοιμάμαι	9. σπρώχνω
5. χορεύω	10. φοβάμαι

3 Ταξινόμηση τα ρήματα

Βάλε κάθε ρήμα στη σωστή στήλη.

τραγουδώ, χαμογελάω, βλέπω, διαβάζω, τρέχω, ακούω, γράφω, ανοίγω, χειροκροτώ, κοιμάμαι, θυμάμαι

Μεταβατικά (παίρνουν αντικείμενο)

.....
.....
.....
.....

Αμετάβατα (δεν παίρνουν αντικείμενο)

.....
.....
.....
.....

4 Συμπλήρωσε τα κενά

Βάλε το κατάλληλο υποκείμενο ή αντικείμενο.

- τραγουδάει στην μπάντα.
- Η Ελένη διάβασε
- χορεύουν με ενθουσιασμό.
- Ο κιθαρίστας κουρδίζει
- Εμείς απολαύσαμε πολύ!

5 Βρες το υποκείμενο

Κάνε την ερώτηση **ποιος / ποιοι** ... και γράψε την απάντηση.

1. Χτύπησαν τα τύμπανα.	→ Ποιοι χτύπησαν;	
2. Φωτίζεται η σκηνή.	→ Ποιο φωτίζεται;	
3. Θα αρχίσει η συναυλία σύντομα.	→ Ποια θα αρχίσει;	
4. Παίξαμε τα τραγούδια μας.	→ Ποιοι παίξαμε;	
5. Μας ενθουσίασε το κοινό.	→ Ποιοι μας ενθουσίασε;	

Fun Fact!

Η μεγαλύτερη συναυλία που έγινε ποτέ είχε πάνω από 3,5 εκατομμύρια θεατές και πραγματοποιήθηκε στην Ινδία!

Συζητάμε!

Έχεις πάει σε συναυλία; Ποιο είναι το αγαπημένο σου τραγούδι που θα ήθελες να τραγουδήσεις μαζί με χιλιάδες άλλους φίλους σου;

Σκέψου!

Όπως κάθε ρήμα κάνει την πρόταση ζωντανή, έτσι και κάθε στιγμή της ζωής μας μπορεί να γίνει αξέχαστη αν βάλουμε όλη μας την καρδιά!

